

Den 8. september 2020

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til rådshenstilling om erhvervsuddannelser for bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed KOM(2020)275

1. Resumé

Forslaget til rådshenstilling om erhvervsuddannelser blev offentliggjort af Kommissionen den 1. juli 2020 og udgør et af tiltagene i Kommissionens meddelelse om en europæisk dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed. Formålet med forslaget til rådshenstilling er at modernisere EU's politik på erhvervsuddannelsesområdet, så unge og voksne europæiske arbejdstagere får de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige på et omskifteligt arbejdsmarked, som undergår både en grøn og en digital omstilling. Endvidere skal forslaget integrere de bevaringsværdige dele af rådshenstillingerne fra 2009 om EQAVET (den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelserne) og ECVET (det europæiske meritoverførselsystem for erhvervsuddannelse), som samtidig dermed ophæves. En vedtagelse af forslaget til rådshenstilling forventes ikke at få konsekvenser for lovgivningen, EU-budgettet, statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Regeringen er enig i vigtigheden af at have attraktive erhvervsuddannelser af høj kvalitet. I Danmark er færdiguddannede elever og studerende fra erhvervsuddannelserne kompetente til at opnå ansættelse på arbejdsmarkedet og til at indgå i en dynamisk faglig, økonomisk og social udvikling på arbejdsmarkedet og i samfundet. Erhvervsuddannelserne i Danmark er baseret på et aktivt samarbejde med arbejdsmarkedets parter og andre relevante aktører, og uddannelserne har et væsentligt internationalt element, hvorfor forslaget til rådshenstilling i høj grad svarer til situationen i Danmark. Et kendetegn for erhvervsuddannelserne er, at de har en tæt tilknytning til de nationale arbejdsmarkeder, hvor vi i Danmark lægger vægt på udviklingen af en helbedsmæssig faglighed, der sikrer kompetencer på højt niveau, som ikke er individualiserede, men kan skræddersys til de enkelte brancher, og som sikrer en arbejdsmarkedsmæssig fleksibilitet. Det bør derfor i rådshenstillingen gøres ganske klart, at tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne er medlemsstaternes nationale kompetence, og det bør sikres, at forslaget om udviklingen af europæiske kerneprofiler ikke fører til en større grad af europæisk harmonisering på uddannelsesområdet. Endelig bør det i det videre arbejde klarlægges, hvordan de opstillede mål defineres og måles.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde sit forslag til rådshenstilling om erhvervsuddannelser for bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed den 1. juli 2020. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 10. juli 2020. Forslaget blev offentliggjort sammen med Kommissionens meddelelse om den europæiske dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed, og det indgår som et af tiltagene heri. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 165 og 166. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Det europæiske samarbejde på erhvervsuddannelsesområdet har siden 2002 været centreret i den såkaldte Københavns-proces, inden for hvilken der ca. hvert femte år formuleres fælles prioriteter og målsætninger for samarbejdet.

I 2009 vedtog Rådet to rådshenstillinger om henholdsvis etableringen af en europæisk kvalitetssikrings-referenceramme for erhvervsuddannelse (EQAVET) og etableringen af et europæisk meritssystem for erhvervsuddannelse (ECVET). Evalueringer har vist, at de to rådshenstillinger ikke har haft den effekt,

som var formålet, og derfor indarbejdes de bevaringsværdige elementer af disse rådshenstillinger i det nye forslag, som således erstatter EQAVET- og ECVET-henstillingerne.

Endelig skal det nye forslag til rådshenstilling om erhvervsuddannelser ses i lyset af behovet for at ruste de europæiske erhvervsuddannelser til den kommende digitale og grønne omstilling, ligesom Covid-19-krisen og den medfølgende økonomiske krise, som også har ramt de praktiske dele af erhvervsuddannelserne hårdt, har medført et behov og en mulighed i mange lande for at gentænke erhvervsuddannelsessystemerne.

3. Formål og indhold

Formål

Formålet med forslaget til rådshenstillingen er at modernisere EU's politik på erhvervsuddannelsesområdet, så unge og voksne europæiske arbejdstagere får de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige på et omskifteligt arbejdsmarked, som undergår både en grøn og en digital omstilling. Endvidere skal forslaget ligeledes integrere de bevaringsværdige dele af rådshenstillingerne om EQAVET og ECVET, som samtidig dermed ophæves.

Indhold

Indledningsvis defineres erhvervsuddannelse som uddannelse, der har til formål at udstyre unge og voksne med viden, knowhow, færdigheder og/eller kompetencer, der kræves i særlige erhverv eller mere bredt på arbejdsmarkedet, og som kan gives i formelle og ikke-formelle sammenhænge på alle niveauer i den europæiske referenceramme for kvalifikationer (EQF), herunder tertiært niveau. Endvidere fastslås det, at rådshenstillingen er ikke-bindende i sin karakter.

I rådshenstillingen henstilles det til medlemsstaterne, at de arbejder for at implementere en EU-erhvervsuddannelsespolitik, som:

- udstyrer unge og voksne med de færdigheder, der skal til for at trives på et arbejdsmarked og et samfund under udvikling, for at håndtere genopretningen og omstillingerne til en grøn og digital økonomi i en tid med demografiske forandringer og i alle økonomiske konjunkturer;
- sikrer inklusion og lige muligheder og bidrager til at opnå modstandsdygtighed, social retfærdighed og velstand;
- gør europæiske erhvervsuddannelser til en global reference for udvikling af færdigheder og kompetencer.

For at implementere dette henstilles det, at medlemsstaterne gennemfører tiltag og investeringer jævnfør de principper, der beskrives nedenfor.

Det henstilles endvidere, at medlemsstaterne arbejder hen mod senest i 2025 at nå følgende mål, som indgår i relevante europæiske monitoreringsrammer:

- Andelen af færdiguddannede i beskæftigelse bør være mindst 82 pct.
- 60 pct. af nyuddannede fra en erhvervsuddannelse har haft adgang til arbejdsbaseret læring under uddannelsen.
- 8 pct. af de studerende på en erhvervsuddannelse har nytte af læringsmobilitet i udlandet.

Principperne, som det henstilles til medlemsstaterne at følge, er følgende:

Erhvervsuddannelse er fleksibel med hensyn til at tilpasse sig dynamiske ændringer på arbejdsmarkedet

Herunder bør erhvervsuddannelserne tilbyde en balanceret blanding af *faglige og tekniske færdigheder* samt *nøglekompetencer*, som skaber et stærkt grundlag for livslang beskæftigelsesegnethed, social inklusion,

aktivt medborgerskab og personlig udvikling. Erhvervsuddannelsernes læreplaner, fagudbud og kvalifikationer bør løbende ajourføres ved hjælp af *solid viden om færdigheder*. Udbyderne af erhvervsuddannelser bør have en passende grad af *autonomi, fleksibilitet, støtte og finansiering* til hurtigt at kunne tilpasse sig ændrede behov. Erhvervsuddannelsesprogrammer på alle niveauer bør omfatte komponenter af *arbejdsbaseret læring* også inden for erhvervsakademiuddannelserne; *lærlingeordninger* bør udvides yderligere for at forbedre ungegarantiens tilbud og suppleres af støtte og tiltag for at stabilisere udbuddet af lærlingepladser.

Fleksibilitet og udviklingsmuligheder er centrale for erhvervsuddannelse

Herunder bør erhvervsuddannelsesprogrammerne være *personaliserede og centreret omkring eleven*, tilbyde forskellige former for undervisning, fleksible og modulopbyggede forløb, der anerkender læringsresultater fra ikke-formel og uformel læring; erhvervsakademiuddannelser bør designes til at hurtigt at kunne tilpasses sektorernes, virksomhedernes eller den enkeltes opkvalificerings- eller omskolingsbehov. Erhvervsuddannelserne bør være baseret på *moduler eller læringsenheder*, og valideringsmekanismer bør eksistere, så overførsel, anerkendelse og akkumulering af den enkeltes læringsresultater er mulig med henblik på at opnå en kvalifikation, en delvis kvalifikation eller micro-credential.

Erhvervsuddannelse er drivkraft for innovation og vækst og forbereder digital og grøn omstilling og erhverv, der er stærkt efterspurgt

Erhvervsuddannelser bør integreres i økonomiske, industri- og innovationsstrategier, herunder dem der er knyttet til *genopretningen og grøn og digital omstilling*, og som følge heraf bør udbuddet af *erhvervsakademiuddannelser* udvides betydeligt afhængig af efterspørgslen. *Erhvervsekspertisecentre* bør bl.a. fungere som katalysatorer for lokale erhvervsinvesteringer ved at understøtte genopretning, grøn og digital omstilling, europæisk og regional innovation og udvikling af erhvervsrettede uddannelser på et højere kvalifikationsniveau. Erhvervsuddannelsesinstitutioner bør have indført *digitaliseringsstrategier* og integrere *miljømæssig og social bæredygtighed* i deres uddannelsesprogrammer og ledelse og dermed bidrage til gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling.

Erhvervsuddannelse er et attraktivt valg baseret på moderne og digitaliseret udbud af uddannelse/færdigheder

Videregående erhvervsuddannelsesprogrammer på EQF-niveau 5-8 bør udvikles yderligere for at understøtte et voksende behov for videregående erhvervsrettede kompetencer. Erhvervsuddannelse bør være del af et *livslangt lærings-kontinuum*, og der bør være *fleksible* forløb mellem erhvervsuddannelserne på grundniveau, erhvervsakademiuddannelserne, almen uddannelse og videregående uddannelse.

Erhvervsuddannelserne bør gennemføres gennem en passende blanding af *åbne, digitale og deltagerbaserede læringsmiljøer*. *Lærere, undervisere og ledere* inden for erhvervsuddannelse bør gennemgå grundlæggende og løbende faglig udvikling med henblik på at levere undervisning af høj kvalitet, fremme tekniske og digitale færdigheder og innovative undervisningsmetoder, ligesom deres karriereveje bør blive mere attraktive gennem bredere rekrutteringsmetoder, bedre karriereveje og styrket samarbejde mellem faglærere og virksomheder. *Internationaliseringsstrategier* bør understøtte en strategisk tilgang til internationalt samarbejde inden for erhvervsuddannelse, ligesom disse strategier bør fremme vellykkede nationale praksisser på verdensplan og deltagelse i internationale *fagkonkurrencer*. Muligheder for *læringsmobilitet* for studerende og undervisere på erhvervsuddannelser bør eksistere, som gøres lettere ved brug og anerkendelse af læringsenheder og relevante europæiske værktøjer (elementer fra den gamle EC-VET-henstilling, som ophæves med vedtagelsen af dette forslag til rådshenstilling). Klar og brugervenlig information om lærings- og karrieremuligheder i hele EU bør sikres gennem *vejledningstjenester for livslang læring* af høj kvalitet.

Erhvervsuddannelse fremmer lige muligheder

*Erhvervsuddannelsesprogrammer bør være inkluderende for udsatte grupper; ligesom målrettede tiltag og fleksible undervisningsformater bør forhindre frafald og understøtte overgangen fra uddannelse til arbejde. Erhvervsuddannelsesprogrammer bør være *tilgængelige* via digitale platforme særligt for udsatte grupper og personer bosat i landdistrikter eller fjerntliggende egne. Målrettede tiltag bør fremme *kønsbalancen* inden for traditionelle ”mands-” og ”kvindefag”.*

Erhvervsuddannelse understøttes af en kvalitetsstyringskultur

*Den europæiske referenceramme for kvalitetsstyring af erhvervsuddannelserne (EQAVET-rammen) bør integreres i de nationale kvalitetsstyringsystemer, både for de grundlæggende erhvervsuddannelser og erhvervsakademiuddannelserne; den dækker erhvervsuddannelse inden for alle læringsmiljøer (såsom skolebaseret undervisning og arbejdsbaseret læring, herunder lærlingeuddannelse) og alle læringstyper, der udbydes af både offentlige og private udbydere, og underbygges af en række fælles indikatorer for kvalitetsstyring inden for erhvervsuddannelse. Et *nationalt referencepunkt for kvalitetsstyring* inden for erhvervsuddannelse bør fortsat samle alle relevante parter på nationalt og regionalt niveau for bl.a. at tage konkrete initiativer til at gennemføre og videreudvikle EQAVET-rammen og deltage i *peer-evalueringer* af kvalitetsstyring på EU-plan med henblik på at sikre gennemsigtigheden og sammenhængen i kvalitetsstyringsordninger og styrke tilliden mellem medlemsstaterne.*

I forhold til implementering på nationalt niveau henstilles det i forslaget til rådshenstilling til, at medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at gennemføre denne politik på nationalt plan sammen med arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter. De bør i den forbindelse sikre bæredygtige offentlig-private *partnerskaber* for styringen af erhvervsuddannelserne, inddrage arbejdsmarkedets parter og alle relevante interessenter, samt fremme sådanne partnerskaber på regionalt og sektorniveau. De bør ligeledes gøre bedst mulig brug af de *europæiske gennemsigtighedsværktøjer*, f.eks. den europæiske kvalifikationsramme (EQF), det europæiske meritoverførsels- og akkumuleringssystem (ECTS) m.fl. Endvidere bør de gøre bedst brug af *EU-fonde og -programmer*, der støtter reformer og/eller investering i erhvervsuddannelse, herunder bl.a. Next Generation EU, den Europæiske Socialfond+ (ESF+), InvestEU, Erasmus+ og Horizon Europe. Endelig bør de definere *tiltag, der skal tages med henblik på gennemførelsen af henstillingen* på nationalt plan inden for et år efter dens vedtagelse og følge op på dens gennemførelse.

I forslaget til rådshenstilling bifaldes det, at Kommissionen agter at implementere EU's erhvervsuddannelsespolitik og støtte medlemsstaternes tiltag bl.a. ved:

- at sikre *effektiv forvaltning* af EU's erhvervsuddannelsespolitik gennem trepartsorganet Det Rådgivende Udvalg for Erhvervsuddannelse,
- at sikre, at erhvervsuddannelsespolitikken er afspejlet i EU's øvrige relevante strategier og politikker,
- at styrke støtten til *strukturelle reformer af lærlingeuddannelser*,
- at understøtte målet om etablering og udvikling af 50 europæiske platforme af *erhvervsekspertisecentre* og undersøge muligheden for at udvikle *europæiske kerneprofiler inden for erhvervsuddannelse*,
- at understøtte en kvalitativ og effektiv *digitalisering af udbuddet af erhvervsuddannelser* ved at fremme brugen af *europæiske kompetencerammer og selvevalueringsværktøjer*,
- at fremme *europæisk erhvervsuddannelse som global reference for udvikling af færdigheder* bl.a. ved at støtte internationaliseringen af erhvervsuddannelser, fagkonkurrencer og kommunikationskampagner for at styrke erhvervsuddannelsernes tiltrækningskraft,
- at støtte medlemsstaternes indsats for at gennemføre denne henstilling, styrke kapaciteten blandt erhvervsuddannelsesinstitutioner og fremme forskning inden for erhvervsuddannelse

- både på europæisk og nationalt niveau gennem finansiering fra relevante *EU-fonde og – programmer*,
- at sikre *kvalitativ og kvantitativ monitorering* jævnfør de fælles mål, der sættes med denne rådshenstilling og *rapportere* til Rådet om implementeringen af denne henstilling hvert femte år.

Med vedtagelsen af dette forslag til rådshenstilling erstattes samtidig rådshenstillingen fra 2009 om etablering af en europæisk referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelserne (EQAVET) og rådshenstillingen fra 2009 om etablering af det europæiske meritoverførselssystem (ECVET).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Forslaget til rådshenstilling medfører ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget til rådshenstilling forventes ikke at få konsekvenser for lovgivningen, EU-budgettet, statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Forslaget til rådshenstilling blev sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget vedr. uddannelse og ungdom den 3. juli 2020. Der indkom følgende høringssvar, som nedenfor gengives i deres fulde længde.

Danske Universiteter har meddelt, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA):

”Forslaget til rådshenstillinger er et udmærket initiativ, som bl.a. rammer centralt ned i de danske udfordringer med at få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse. Hvis Kommissionens initiativ kan bidrage til at løfte den dagsorden, vil det være kærkomment. FA har ikke øvrige bemærkninger til forslaget.”

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH):

”Fagbevægelsens hovedorganisation har følgende bemærkninger til denne høring:

- FH værdsætter, at Rådet sætter fokus på de erhvervsrettede uddannelser, da manglen på faglærte i fremtiden kan blive en udfordring i mange europæiske lande.
- Vi støtter, at der sættes konkrete mål for beskæftigelse og adgang til arbejdsbaseret læring, men mener at mål for sidstnævnte (afhængig af definitionen) ikke er særlig ambitiøst. Vi kan også støtte målet for mobilitet.
- Omkring punkt 3 er det vigtigt for os at understrege, at det skal fremgå, at begrebet erhvervsuddannelsesudbydere også omfatter de faglige udvalg. I Danmark er det disse udvalg, der definerer uddannelsernes indhold.
- FH er meget forbeholden over for punkt 5 og punkt 6 i henstillingen. Erhvervsuddannelserne skal efter vores opfattelse ikke være individualiserede og centrerede om den lærende, men derimod bygge på en fælles national kompetence der giver mulighed for en stor mobilitet på arbejdsmarkedet. Vi mener ligeledes, at selvom erhvervsuddannelserne skal bygge på klare og

detaljerede kompetencemål, må dette under ingen omstændigheder føre til, at der ikke udvikles en helhedsmæssig faglighed, det sikrer kompetencer på et højt niveau.

- Omkring punkt 10 støtter vi, at der udvikles flere videregående erhvervsrettede programmer, men peger også på, at der bl.a. er økonomiske og tilrettelæggelsesmæssige barrierer for de faglærte deltagelse i sådanne programmer.”

Kommunernes Landsforening (KL):

”KL støtter intentionerne i rådhenstillingen. Det er vigtigt, at uddannelserne følger samfundsudviklingen og matcher arbejdsmarkedets behov, hvorfor udviklingen af uddannelserne ske i tæt samarbejde med arbejdsgiverne.”

Dansk Industri (DI):

”Udkastet til Rådshenstilling bygger grundlæggende på ACVT-udtalelsen om fremtidens erhvervsuddannelser, som DI i store træk kan tilslutte sig. Et øget fokus på erhvervsrettede uddannelser og navnlig erhvervsuddannelserne er nødvendigt og positivt i forhold til den fremtidige efterspørgsel efter bl.a. faglært arbejdskraft.

Det er især vigtigt at fremhæve, at de danske erhvervsuddannelser i mange år især har optaget mange unge voksne og voksne og dermed har erfaringer med livslang læring, som mange EU-lande kan drage nytte af. Det er derfor væsentligt at ophøre med primært at italesætte erhvervsuddannelser som uddannelser for unge fra grundskolen, da dette ikke er i overensstemmelse med virkeligheden i Danmark.

Vi er imidlertid bekymrede og skeptiske overfor forslaget om at fremme europæisk erhvervsuddannelse som globalt referencepunkt for udvikling af færdigheder og fremme af mobilitet og anerkendelse af læringsophold. Kommissionen foreslår her, at der udvikles europæiske kerneprofiler inden for erhvervsrettet uddannelse, som ”vil definere en vis andel af et fælles uddannelsesindhold på europæisk plan”. Fastlæggelse af fælles indhold på tværs af landene vil uvægerligt betyde mindre fleksibilitet i udformning og indhold af erhvervsuddannelser, hvilket ikke vil være gavnligt. Samtidig er erhvervsuddannelser mere end de fleste øvrige uddannelsesområder meget tæt knyttet til de nationale arbejdsmarkeder og deres udvikling, som varierer betydeligt mellem landene. En harmonisering af en del af uddannelsesindholdet på tværs af EU vil desuden være i modstrid med den nationale kompetence på uddannelsesområdet.”

Dansk Arbejdsgiverforening (DA):

”DA finder overordnet, at det er vigtigt, at der bliver taget hånd om ungeledigheden, der er en stor udfordring for Europa. COVID 19-krisen har betydet, at ungeledigheden er steget, men ungeledigheden var også høj før krisen. Ungeledigheden er således ikke et nyt fænomen, men udgør snarere et strukturelt problem i mange medlemslande.

Det er derfor vigtigt, at tiltag for at begrænse ungeledigheden er langsigtede holdbare reformer i stedet for kortsigtede initiativer.

DA er enige i, at en del af løsningen er et bedre samspil mellem indholdet i uddannelserne såvel som den løbende kompetenceudvikling og arbejdsmarkedets behov. DA er derfor enige i behovet for at blive med at styrke erhvervsuddannelserne, da det i høj grad er medarbejdere med disse kompetencer, som virksomhederne efterspørger.

Samtidig er det væsentligt at have for øje, at erhvervsuddannelserne skal bevare et godt image og en høj kvalitet, og at der ikke slækkes på kravene i uddannelserne. Erhvervsuddannelserne skal således ikke fungere som en særskilt opsamling af svagere unge. Gruppen af svagere unge kan i øvrigt ofte have

negative oplevelser med skole og uddannelse, og de kan i højere grad have brug for et job eller et konkret virksomhedsrettet tilbud end et generelt uddannelsesstilbud.”

Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier (DEG):

”Generelt er DEG enig med Rådet om, at erhvervsrettet uddannelse i forbindelse med økonomisk genopretning som følge af Covid19-krisen vil udgøre en væsentlig del af indsatsen ift. at understøtte ungdomsbeskæftigelsen, ligesom det har været tilfældet ved tidligere økonomiske og finansielle kriser. Dette gælder både for erhvervsuddannelser som ungdoms- og voksenuddannelser samt for arbejdsmarkedsuddannelser i form af kortere opkvalificeringsforløb, specialisering eller omskolingsforløb.

DEG støtter en ny og mere ambitiøs EU-politik for erhvervsrettet uddannelse ift. at opfylde det store behov for opkvalificering og omskoling, som følger den fælles europæiske ambition om at være rustet til det 21. århundredes udfordringer.

Covid19-krisen har vist mulighederne i digital undervisning på de erhvervsrettede uddannelser. Der er store potentialer i at anvende digitale og virtuelle læringsmetoder og redskaber, som kan bidrage til at hæve kvaliteten i uddannelserne.

Krisen har også vist, at der er dele af uddannelserne som ikke umiddelbart kan digitaliseres. Her er særligt tale om tilegnelsen af de håndværksmæssige færdigheder, som er centrale for de erhvervsrettede uddannelser. Disse fås ikke gennem en computer, men på værksteder, i køkkener, i butikslokaler og i maskinrummet. Ligeledes retter de erhvervsrettede uddannelser sig typisk mod arbejdsområder, hvor samarbejde og forståelse for andre fagområder er vigtigt og opnåelse af samarbejdskompetencer er derfor afgørende. Dette skal både læres digitalt, men også i det fysiske møde.

Den sociale relation mellem eleverne og det personlige møde med læreren kræver også en høj grad af fysisk tilstedeværelse, hvor man ikke blot kigger på hinanden gennem en skærm, men kan se hinanden som hele mennesker.

Ift. den politiske baggrund for Rådets forslag, som bl.a. tæller den europæiske grønne pagt, så er DEG enig i, at erhvervsuddannelserne er et nøgleredskab til at levere færdigheder til bl.a. reduktion af udledning af drivhusgasser, en mere cirkulær økonomi og ressourceanvendelse, renoveringsinitiativer, understøttelse af bevarelse af biodiversitet, bekæmpelse af madspild mv. Ligeledes er DEG enig i, at erhvervsrettet uddannelse er særlig relevant for SMV’ere for at sikre, at den tilgængelige arbejdsstyrke har såvel de grønne som digitale færdigheder, som der er brug for på arbejdsmarkedet.

Bemærkninger til henstilling til medlemsstaterne Pkt. 1-25

- *(C) Andelen af færdiguddannede i beskæftigelse bør være mindst 82% i 2025.* DEG er enig i at beskæftigelsesgraden af nyuddannede skal løftes.
- *(C) 60% af nyuddannede fra en erhvervsrettet uddannelse har i 2025 haft adgang til arbejdsbaseret læring under deres erhvervsrettede uddannelse.* De danske erhvervsuddannelser bygger på et vekseluddannelsesprincip, hvor cirka 75% af uddannelsen foregår i et ansættelsesforhold på en virksomhed. Ifm. med Covid-19-krisen vil man formentlig se et stigende antal elever i skolepraktik, men DEG forventer, at den trepartsaftale, der blev indgået i maj 2020 om lønkomensation til virksomheder, der tager lærlinge, vil have en positiv effekt herpå.
- *(C) 8% af de lærende på erhvervsrettede uddannelser har i 2025 adgang til læringsmobilitet i udlandet.* DEG kender ikke det nuværende tal, men tilslutter sig, at elever skal have mulighed for praktik i udlandet.
- *Erhvervsrettet uddannelse er fleksibel med hensyn til at tilpasse sig dynamiske ændringer på arbejdsmarkedet.* De danske erhvervsuddannelser udvikles løbende efter arbejdsmarkedets behov både i skoledelen og i praktikdelen. Derudover mener DEG, at det er vigtigt, at erhvervsuddannelserne indeholder generiske

tværgående nøglekompetencer i relation til den enkelte elevs dannelsesproces som demokratisk medborger og som fundament for livslang læring.

- (3) *Erhvervsuddannelsesudbydere har en passende grad af autonomi, fleksibilitet, støtte og finansiering.* Det er DEG enig i. I Danmark er erhvervsskoler og AMU-centre selvejende institutioner med bestyrelser udpeget af arbejdsmarkedets parter, regioner og kommuner. Derfor er institutionerne allerede meget autonome og DEG mener, at det er afgørende for kvaliteten at holde fast i erhvervsskolernes selveje.
- (7) *Sammenkoble erhvervsrettet uddannelse med fremtidsorienterede økonomiske strategier og innovationssystemer.* Det er DEG enig i. De erhvervsrettede uddannelser er afgørende for den grønne omstilling, som vil omkalfatre hele verdenssamfundet og derved dagligdagen for både individer, virksomheder og stater. Derfor skal erhvervsrettet ungdoms- og voksen- og efteruddannelse indtænkes i disse strategier.
- (8) *Erhvervsekspertisecentre retter sig mod erhvervsrettede uddannelser på EQF-niveau 5-8.* Der er ganske få erhvervsuddannelser, der fører til niveau 5 og ingen over 5. Det står ikke klart for DEG, hvad erhvervsekspertisecentrene skal. Såfremt det omhandler at bistå virksomheder i at omstille sig til nye vækstsektorer (til grønne sektorer f.eks.) eller at bevidstgøre virksomheder omkring de kompetencer, som de har brug for fremadrettet i arbejdsstyrken, så bør erhvervsskolerne spille en central rolle i ekspertisecentrene, da erhvervsskolerne allerede har et lokalt netværk af virksomheder og kan bidrage med de uddannelsesmæssige initiativer, der er brug for.
- (10) *Videregående erhvervsuddannelses programmer på EQF-niveau 5-8 videreudvikles.* Såfremt at dette betyder, at flere erhvervsuddannelser gøres til erhvervsakademiuddannelser eller på anden måde løftes ud af erhvervsskolerne, så er DEG ikke enig heri. Flere erhvervsuddannelserne kunne med fordel løftes til EQF-niveau 5, så længe uddannelserne forbliver i regi af erhvervsuddannelsessystemet.

Erhvervsuddannelserne skal være et attraktivt valg af uddannelse og skal være baseret på et moderne og digitaliseret udbud af uddannelser, og DEG er enig i, at det er vigtigt at integrere miljømæssig og social bæredygtighed i erhvervsuddannelsernes undervisningsplaner og organisatoriske styring. I Danmark vil det kræve et samarbejde med de faglige udvalg og erhvervsuddannelsesudvalgene, som står for indholdet af erhvervsuddannelserne.

Covid-19-krisen har medvirket til et digitalt kvantespring på de erhvervsrettede uddannelser og de erfaringer skal der videreudvikles på, så erhvervsuddannelsesinstitutionernes digitale parathed forbedres.

Det fremgår, at der skal træffes foranstaltninger for at gøre erhvervsuddannelserne mere tillokkende gennem bl.a. internationalisering og øgede mobilitetsmuligheder. Hvorvidt dette vil bidrage til at få flere til at søge mod erhvervsuddannelserne, stiller DEG sig tvivlende overfor, da målgruppen for erhvervsuddannelserne typisk ikke er så mobile. Men det kunne muligvis medføre, at en anden målgruppe ville få øjnene op for mulighederne i erhvervsuddannelserne.

DEG bifalder, at Kommissionen iværksætter Unionens erhvervsuddannelsespolitik og derved fastholde det strategiske og politiske fokus på de erhvervsrettede uddannelser i Europa.

Ift. de foreslåede nye elementer på EU-plan, har DEG ikke yderligere bemærkninger.”

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemsstater forventes at hilse et stærkt fokus på erhvervsuddannelserne velkomment, men derudover er der på nuværende tidspunkt ikke kendskab til andre landes holdninger.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er enig i vigtigheden af at have attraktive erhvervsuddannelser af høj kvalitet. I Danmark er færdiguddannede elever og studerende fra erhvervsuddannelserne kompetente til at opnå ansættelse på arbejdsmarkedet og til at indgå i en dynamisk faglig, økonomisk og social udvikling på arbejdsmarkedet og i samfundet. Erhvervsuddannelserne i Danmark er baseret på et aktivt samarbejde med arbejdsmarkedets parter og andre relevante aktører, og uddannelserne har et væsentligt internationalt element, hvorfor forslaget til rådshenstilling i høj grad svarer til situationen i Danmark.

Et kendetegn for erhvervsuddannelserne er, at de har en tæt tilknytning til de nationale arbejdsmarkeder, hvor vi i Danmark lægger vægt på udviklingen af en helhedsmæssig faglighed, der sikrer kompetencer på højt niveau, som ikke er individualiserede, men kan skræddersys til de enkelte brancher, og som sikrer en arbejdsmarkedsmæssig fleksibilitet. Det bør derfor i rådshenstillingen gøres ganske klart, at tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne er medlemsstaternes nationale kompetence, og det bør sikres, at forslaget om udviklingen af europæiske kerneprofiler ikke fører til en større grad af europæisk harmonisering på uddannelsesområdet. Endelig bør det i det videre arbejde klarlægges, hvordan de opstillede mål defineres og måles.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.